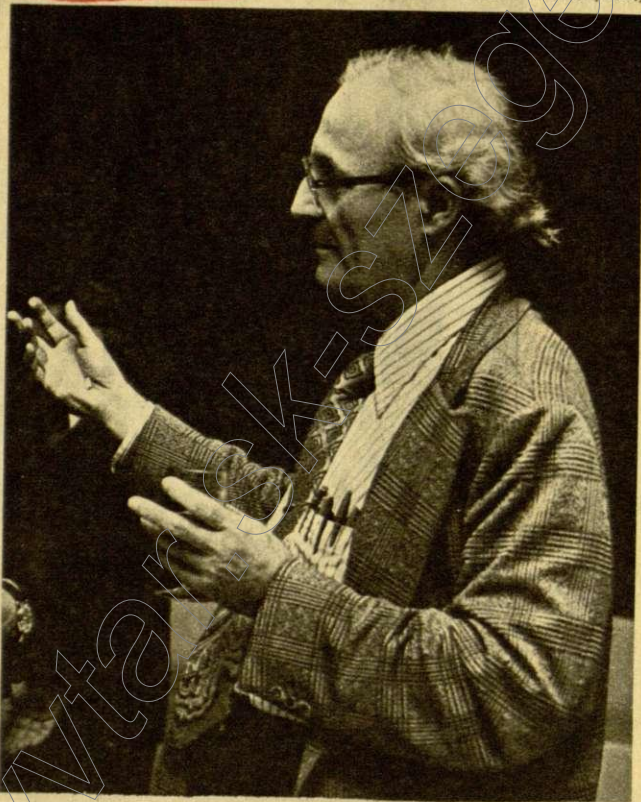

Dr. Haraszi Sándor

(Novotta Ferenc felv.)

1974

X 1921, Soet vad kert

A MAGYAR ANYANYELVÉRT

Folytatjuk a II. anyanyelvi konferencia anyagának az ismertetését, ezúttal dr. Haraszti Sándor (USA) felszólalásából idézünk néhány fontos és tanulságos részletet.

A jelenlegi irányzat világszerte — én elsősorban az Egyesült Államokról és Kanadáról szólok — az etnikai csoportok nemzetiségi azonosságának fenntartása. Az amerikai State Department és a kanadai federációs és koalíciós kormányzat egyaránt elismeri annak fontosságát, hogy a nemzetiségi csoportok fenntartsák a maguk azonosságát, és ugyanez tapasztalható az angol nyelvű nagy egyházak magatartásában is.

Ennélfogva a jelenlegi helyzet kedvező arra, amit úgy mondunk, hogy az etnikai csoportok nemzeti azonosságának megtartása. Befogadó hazánk hű polgárának lenni, és megőrizni származásunk országának hagyományait, történelmi örökségét, kultúráját és nyelvét. Ez ma olyan gyakorlat, amelyet minden különösebb nehézség nélkül folytathatunk. Ez annyit is jelent más megfogalmazásban, hogy jó amerikainak, jó kanadainak lenni vagy különböző más országok becsületos polgárának lenni, annyit jelent, mint büszkének lenni arra, hogy magyarok vagyunk, büszkének lenni erre a kultúrára és erre a nyelvre. Erre tanítani a gyermekeinket is.

Hogyan segíthetjük elő a magyar etnikai csoportok öntudatosulását? Mindenekelőtt magunkban, egyénileg kell tudatosítani, hogy nekünk minden okunk megvan büszkének lenni a magyarságunkra.

Amikor emlékezünk történelmi hagyományainkra, irodalmunkra, nyelvünkre, hazánk nemzetközi helyzetének a javulására — ami a magyar haza népének elismerését és értékelésének az emelkedését jelenti a világban —, akkor azt gondolom, elég okunk van rá, hogy tényleg büszkék legyünk arra, hogy magyarok vagyunk.

Ezeket a gondolatokat tudatosítani kell a rendelkezésünkre álló kommunikációs eszközökkel odakint a szétszórtságban. Erre meg is van a lehetőség: világi sajtó, klubok, művészeti alkalmak, egyházi sajtó, tempolmi szöszék, konferenciák, táborok, Magyar Hírek, a „Szülőföldünk” adásai, a külföldi magyar rádióadások.

A magyar anyaország felismerte felelősségét a külföldön élő magyarság iránt. Az első és a második anyanyelvi konferencia megszervezése erre utal. Ez azonban — ahogyan angolul mondják — egy two way street, kétirányú közlekedés. Ez visszafelé is elkötelezést kíván. Mi is felelősek vagyunk az anyaországnak, ahol a mindenkori magyar nemzet él.

A konferencia csak kezdete egy folyamatnak, egy hídépítésnek, amelynek egyik íve Magyarországról indul, a másik íve pedig a szétszórtságban élő magyarságtól. Nem szeretem az emigráció magyarsága kifejezést. Úgy vélem, hogy sokkal összefoglalóbb, sokkal kevesebb kontroverziát takar, ha szétszórtságban élő magyarságról beszélünk. A magyar nép idehaza megkezdte ezt a hidat, alappilléret lerakta. Mit tettünk mi, szétszórtságban élő magyarok? Feladataink akkor kezdődnek igazán, amikor visszamegyünk fogadott hazánkba! Meg kell indítanunk a meggyőzés munkáját a kinti magyarok között. Idehaza is sok meggyőzés és dialógus, vita és küzdelem kell azok részéről, akik váteszi lelkiülettél egy felismert igazságot követnek azért, hogy a magyar haza betöltse felelősségét messzire szakadt fiai iránt. Mit teszünk mi a messzeségben?

Először is nem kérünk senkitől bocsánatot azért, hogy mi is követjük a felismert igazságot. Ez az igazság pedig így igaz! A magyar nemzet Magyarországon él! Nincs több eszmei magyar nemzet, és nincs több politikai magyar állam, csak az, amelynek területén mi most vagyunk. A szétszórtságban élő magyarság léte nem tartható fenn a magyar nemzettel és nyelvvel és kultúrával és történelmi hagyományokkal való élő kapcsolat nélkül. A magyar haza történelmi felelősségből tart kapcsolatot a szétszórtságban élő magyarsággal. A szétszórtságban élő magyarság viszont létkényszerből van a magyar hazára utalva.

Ez a magyar haza, magyar nemzet ma szocialista államrendben él. A kinti magyarság nem ilyen rendszerben él. Ezek adottságok. Ezeket kölcsönösen tudomásul vesszük, és tiszteletben tartjuk. Ezeket megváltoztatni egyik fél sem törekszik a másik ellen, és nem engedi a maga portáján.

Másodszor: emelt fővel és tiszta szívvel megpróbáljuk megértetni kinti honfitársainkkal, hogy önmaguknak és a rájuk hallgató magyaroknak az etnikai létét nehezítik vagy teszik lehetetlenné, ha megmerevednek, ha nem értik meg az idők szavát, és nem tartanak lépést a történelmi fejlődéssel.

Harmadszor: felfogásunkat nem durva hangú sajtóförmedvényekkel, hozzánk nem méltó gyalázkodásokkal, egymás sárral dobálásával, hanem türelmes meggyőzéssel és munkával terjesztjük. Ilyen lehetőségek: rendezvények, konferenciák, egyházi összejövetelek, istentiszteletek, és — most Amerikáról és Kanadáról szólok — ismeretterjesztő cikkek, nyelvtanítás a családban és különböző közösségekben, a szülők felelősségének felkeltése.